

“נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 25 - שנת תשפ"ב גיליון "צו" - טז' אדר ב' תשפ"ב, 19 למרץ 2022)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף - חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

“נקודה טובה” לפרשת “צו” - סודו של המהפך

פרשת השבוע הינה פרשת צו והיא עוסקת בדיני הקורבנות. אולם אנו נעסוק בנושא **מגילת אסתר**, לכבוד חג הפורים אותו חגגנו השבוע.

בסוף המאה ה-19 יסד פרופ' גיגורו קאנו ביפן את הג'ודו - אומנות לחימה “רכה” (ללא מכות ובעיטות), שהפכה עם הזמן לענף ספורט.

אחת המטלות של הג'ודאי (ג'ודוקא), היא להוציא את היריב משיווי משקלו ולהפיל אותו ארצה. רצוי מאד במאמץ מינימלי, תוך שימוש בתנועה ובתאוצה של היריב עצמו. ואכן, לא פעם אחד המתחרים מנסה להפיל את יריבו, אולם זה מצליח “להפוך” את התנועה “נגדו”.

איך מבצעים את “היפוך המגמה” הזה?!

שאלה זו נכונה כמעט לכל תחום בחיינו.

איך מבצעים “היפוך מגמה” בתחומים הציבוריים של חיינו ואף בחיינו הפרטיים - במצב הכספי, בתחום הבריאותי, בשטח החינוכי ועוד.

תשובה לדבר נוכל אולי למצוא במגילת אסתר.

תחילתה של המגילה בגזירת השמדה נוראה (ל"ע) שגזרו המן ואחשוורוש על כל יהודי הממלכה (ממלכה ששלטה כנראה ברוב העולם), וסיומה במהפך: **“וְנִהְיֶה הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם”** (אסתר ט, א).

איפה נמצאת נקודת המהפך במגילה?!

נקודת המהפך במגילה היא הרגע בו מצטווה המן להרכיב את אויבו המר מרדכי ברחוב העיר כשהוא לבוש בגדי מלכות ולהכריז: **“כִּכָּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הִמְלִיךְ חֶפְץ בִּיקְרוֹ”** (שם ו, יא).

הרגע בו מתברר להמן, כי במקום לתלות את מרדכי על העץ, הוא נדרש לכבד אותו, ולתת לו את “חבילת” הכבוד המלכותי שהוא תכנן לעצמו. ואף לממש אותה במו ידיו, תוך השפלה ציבורית עצומה.

זהו רגע המהפך האמיתי. הרגע בו המן איבד את כבודו ואת מעמדו...

זה הרגע בו התהפכה המגמה והמן החל “לגלוש” אל סופו.

ואיך כל זה קרה?!

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

בלילה נדדה שנת המלך... ומתוך שיעמום ביקש שיקראו לפניו את ההיסטוריה המלכותית שלו... וכך, בדיוק בשעה שהמן בא לבקש מהמלך אישור לתלות את מרדכי, המלך רוצה דוקא לכבד אותו ולהודות לו על הצלתו מנסיון ההתנקשות...

רש"י מתייחס למאורע הזה באופן קצר ונוקב ואומר: "נס היה".

ה"נשק" הסודי של מרדכי כנגד גזרותיו של המן הרשע היה לשלוח את אסתר לאחשוורוש כדי שתתחנן לפניו שיבטל את גזירת ההשמדה. אולם, היתה זו תוכנית מסוכנת. המלך הסתגר בחצר הפנימית ופחד מעוד התנקשות והוא היה עלול לצוות להרוג את אסתר, או פשוט סתם כך להתעלם מבקשותיה...

והנה קורה עוד נס. המלך מקבל את פניה של אסתר בחצר הפנימית וגם מוכן לבוא אל המשתה... וגם אל המשתה השני. ובמשתה השני, כמו בקומדיה הוליוודית של טעויות (מבחינת המן זו טרגדיה...), מתרחשת עוד סידרה של ניסים: "וְהָמֶן נָפַל עַל הַמֵּטָה אֲשֶׁר אָסְתֵּר עָלֶיהָ" כדי להתחנן על חייו, אבל המלך ש"בדיוק" ברגע הזה נכנס לחדר, רואה זאת כנסיון של פיתוי ואומר: "הֲגַם לְכַבּוֹשׁ אֶת הַמֶּלֶךְ עָמִי בְּפִתּוֹ"?!

ברגע זה נפלו לאחשוורוש כל האסימונים (בדרך משל כמובן...) והוא פירש את ה"תמונה" כך: קודם ביקש המן ללבוש את בגדי המלכות ואת הכתר וכעת הוא מבקש גם ללבוש גם את המלכה?! המן הוא בוגד ומורד!!! (פסיקתא זוטרתי, לקח טוב, שם).

בדיוק ברגע זה הופיע חרבונה ונעץ את משפט הסיום המושחז: "...גַם הִנֵּה הָעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמֶן לְמַרְדֵּכִי אֲשֶׁר דָּבַר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֲמֵד בְּבֵית הָמֶן גְּבַהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה". המן ה"בוגד" או ה"מורד", מנסה להרוג את מרדכי שהציל אותו בנסיון התנקשות הקודם.

יותר מזה לא צריך: "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תָּלְהוּ עָלָיו".

מהפך!

בליל נדודי השינה סופג המן את ההשפלה הציבורית ובמשתה השני, הוא הופך ממשנה למלך, למורד ובוגד ומתליין לתלוי...

ובכל זאת, איך יוצרים מהפך הוליוודי מתואם ומתוזמן שכזה?

נס היה!!!

ואיך זוכים לניסים שכאלה? ניסים שמייצרים מהפך!?

ניתוח של המגילה, מעלה בפנינו כמה עקרונות חשובים, הנכונים תמיד.

1. כאשר מרדכי שמע על הגזירה הנוראה שאמורה לקרות בעוד כשנה (על פי הפור – הוא הגורל), הוא לא חיכה ומיד החל לפעול. לא מחר ולא אחר כך...
2. מרדכי פעל גם בצד המעשי והטבעי (פניה לאסתר המלכה) וגם באופן רוחני - קרע את בגדיו וילבש שק ואפר, ופעל בתשובה ובתפילה.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

3. אסתר הסכימה לצאת לדרך המסוכנת אל המלך, רק לאחר שלשה ימים של צום ותפילה של כלל ישראל: "לך כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשָׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל תֹּאכְלוּ וְאֶל תִּשְׁתּוּ... (אסתר ד, טז). צום ותפילה מתוך אחדות דוקא.

הנטיה הטבעית שלנו היא להתרכז בעשיה המעשית והגשמית. אולם עלינו ללמוד מאסתר המלכה, שאת העשיה הגשמית צריך ללוות בתפילה, מתוך הבנה וידיעה שכדי להצליח, צריך סייעתא דשמיא.

בבחינת: "וַיְהִי נֶעֱם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ" (תהלים צ, יז). יהי רצון שהקב"ה ישרה את שכינתו עלינו וישלח שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו, כתפילתנו של דוד המלך. כי הרי, "אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׁוֹא עִמּוֹ בּוֹנֵיוּ בּוֹ אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר" (תהלים קכז, א). אולם מאידך, ללא בנאים וללא שומרים, וודאי שלא תהיה עיר. כי הקב"ה עוזר רק למי שעוזר לעצמו.

זאת ועוד, עלינו לדעת שהקב"ה לא "עובד" אצלנו... ולא תמיד הדברים מתנהלים כפי שאנחנו רוצים.

את התובנות הללו, אנחנו יכולים וצריכים לקחת ממגילת אסתר, אל חיי המעשה שלנו.

מברכת שבת שלום ופורים שמח

אשה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חברים.**